

zaans filmschrift

OKTOBER 1980. 6e jaargang nr. 2

Redactieadres: Postbus 418, 1500 EK Zaandam
tel. 075-176972

Verschijnt: Eens per maand rond de eerste, deze maand
een oplage van 1000 exemplaren!

Sluitdatum inleveren kopij: de 10e van de maand

Gratis verkrijgbaar bij:

Zaandam: hulpsecretarie, V.V.V., Openbare bibliotheek,
de Sloep, Voorlichting Zaanstad, Z.S.V.,
Volksuniversiteit, Standaard boekhandel,
Lembas, de Spinning en het Filmhuis.

Koog a.d. Zaan: Ons Huis

Zaandijk: Gemeentehuis en het Guishuis

Wormerveer: Ons Huis en de Openbare Bibliotheek

Krommenie: De Snuiver en de Openbare Bibliotheek

Assendelft: het Filmhuis

Westzaan: Dorpshuis

Oostzaan: Bibliotheek

Wormer: Postkantoor, Bibliotheek, Plus,
gemeentehuis en alle artsen.

Dit filmschrift wordt een jaar lang per post
thuisgestuurd na storting van f.10,- voor de
portokosten op gironummer 3688671 t.n.v.
Filmhuis Zaandam, Postbus 418, Zaandam.

programma zaans filmhuis

OKTOBER

25 september t/m 22 oktober : Homomaand, georganiseerd
in samenwerking met COC Zaanstreek, met 8 filmprogramma's,
diverse attracties en slotfeest.

assendelft

Dorpsstraat 656, tel.02987-3408
elke vrijdag, aanvang 20.30 uur
toegang f.4,50, CJP en Pas 65 f.3,50

- 26 sept. Erica's Leidenschaft -Ula Stöckl
A comedy in six unnatural^{acts} -Jan Oxenberg
3 okt. In einem Jahr mit 13 Monden -R.W.Fassbinder
10 okt. The naked civil servant -Jack Gold
17 okt. Aan een onbekende god -Jaime Chavasti

wormer

Dorpsstraat 206A
elke woensdag, aanvang 20.30 uur
toegang f.4,50, CJP en Pas 65 f.3,50

- 1 okt. Erica's Leidenschaft -Ula Stöckl
A comedy in six unnatural^{acts} -Jan Oxenberg
8 okt. In einem Jahr mit 13 Monden -R.W.Fassbinder
15 okt. The naked civil servant -Jack Gold
22 okt. Aan een onbekende god -Jaime Chavasti

zaandam

Botenmakersstraat 6, tel.075-176972
elke donderdag en zondag, aanvang 20.30 uur
toegang f.4,50, CJP en Pas 65 f.3,50

- 25 sept. Erica's Leidenschaft -Ula Stöckl
A comedy in six unnatural^{acts} -Jan Oxenberg
28 sept. A bigger splash -Jack Hazan
2 okt. In einem Jahr mit 13 Monden -R.W.Fassbinder
5 okt. korte films, o.a. Kom er voor uit, Home Movie,
Verdomde flikkers
9 okt. The naked civil servant -Jack Gold
12 okt. Die bittere Tränen Petra von Kant -R.W.Fassbinder
16 okt. Aan een onbekende god -Jaime Chavasti
19 okt. Army of lovers -Rosa von Praumheim

HOMO FILMMAAND

Het eerste idee van een homo-filmmaand is afkomstig van de Zaanse Filmhuizen.

Door het COC is daar enthousiast op gereageerd. De werkgroepenraad heeft een speciale werkgroep belast met voorbereiding en programmering van alle activiteiten.

De strijd van flikkers en potten tegen onderdrukking in een hetero-wereld dient met alle ons ten dienste staande middelen te worden gevoerd.

Film is er daar één van.

Door de flikkerbeweging wordt de laatste jaren steeds meer de nadruk gelegd op de eigen identiteit van de homoseksuelen, daarmee gepaard gaat een steeds verdere uitbreiding van de zogenaamde subcultuur van de homoos.

Op allerlei terreinen manifesteren ze zich met hun eigen gevoelens, ideeën, etc., die duidelijk afwijken van hetero-normen op dat gebied, omdat wij zo onze eigen normen hebben.

Dat geldt ook op het gebied van de film, homo-films zijn geen nieuw verschijnsel om uitdrukking te geven aan de eigen homo-erotiese gevoelens, al tientallen jaren lang is dat gedaan, maar door een verandering op maatschappelijk gebied en het verleggen van normen zijn de mogelijkheden hiervoor de laatste jaren sterk toegenomen.

Overigens voor alle duidelijkheid, homoos zijn niet alleen mannen, integendeel steeds meer vrouwen zijn gelukkig actief in de homo-beweging, in de programmering zal dat ook tot uitdrukking komen in zowel mannen- als vrouwenfilms.

Wat ze gemeen hebben is een positieve benadering van homoseksualiteit en de daarmee samenhangende problematiek. Dit in tegenstelling tot films die de laatste tijd in de gewone bioscopen draaien, zoals "Spetters" en "Cruising" waarin het beeld dat opgehangen wordt van homoos negatief en sterk eenzijdig is.

Het gevaar daarbij is dat alle homoos met een dergelijk beeld vercenzelvigd worden, door een publiek dat verder weinig (meestal veel te weinig) weet van homoseksualiteit.

Het is hard nodig dat er tegengas wordt gegeven door middel van een positieve benadering, zoals door deze homo-filmmaand.

Bovenstaande was voor ons al reden genoeg om daarom mee te werken aan de realisatie van deze homo-filmmaand.

FOTOTENTOONSTELLING EN INFORMATIESTAND

Tijdens de eerste drie weken zal er op de vertoningsavonden in de filmhuizen te zien zijn de fotoexpositie uit Den Haag, "Homo-positief". Tevens de hele maand op de draaidagen aanwezig een COC-stand met informatiemateriaal.

Weet je een ander woord voor een lesbies crematorium?

En pottenbakkerij!

Op 26 september in Assendelft, 28 september in Zaandam en 1 oktober in Wormer zal in het voorprogramma een dia reportage te zien zijn van het COC. Te zien zijn o.a. dia's van VPRO homonachtshow, COC aktie Gedempte Gracht, Homobevrijdingsdag, soosavonden en de cursus zelfverdediging. Op donderdag 16 oktober zal deze dia-reportage nog te zien zijn in Zaandam.

Gedichten van Ger de Volder.

op 2-10 in Zaandam, 3-10 in Assendelft en 8-10 in Wormer zal er voor de film "In einem Jahr mit 13 monden, Bert den Adel gedichten voordragen (heel, heel amateuristies) van de 26-jarige Tilburger Ger de Volder en wel: Een nieuwe dag, Anders zijn, De jongen, en Een hommage.

Op 12 oktober treedt in Zaandam op Marleen Schippers (bekend uit de vrouwenband Alice in Dixieland) die zelf gemaakte liedjes zingt.

Op 19 oktober is er na de film "The army of lovers" in Zaandam een slotfeest in het ontspanningslokaal naast de filmzaal.

erika's leidenschaften

Duitsland 1976

scenario en regie: Ula Stöckl
met: Karin Baal en Vera Tsjechowa

"Erika's Leidenschaften" kun je ook "scenes rond vriendschap en (zelf)haat" noemen. Veel van de emotionele lading herinnert aan Albee's stuk "wie is bang voor Virginia Woolf?". De twee vrouwen herkennen elkaar in de vriendschap maar proberen elkaar ook diep te krenken en pijn te doen. Ze vergeten daarbij dat ze essentieel verschillen. Iedere botsing heeft wortels in de neiging om in elkaars huid te kruipen. Toen Erika en Franceska elkaar ontmoetten, zat de eerste in een uiterst complexe relatie met een man, terwijl de ander bezig was met een scheiding. Vanuit die startblokken ontwikkelde zich een nieuwe machtsstrijd, die ze pas beginnen te herkennen na vier jaar scheiding.

Voor Ula Stöckl speelt deze vrouwenrelatie zich op meerdere nivo's af. Zelf zegt ze: "Wat deze vrouwen spelen is de klassieke moeder-dochter relatie maar ook vader-dochter en dochter-vader of als je wilt man-vrouw.

Maar er is steeds sprake van een sterk machtsverschil. Ze geven elkaar nooit gelijke kansen. Ze leveren strijd. Ze accepteren elkaars verschillen niet, zoals bijvoorbeeld blijkt uit het voortdurend veranderen van kleding. Het spel met de kleren waarbij Franceska steeds de kleding van Erika "steelt" is zowel een uitdaging als een afwijzing.

Franceska en Erika hebben ooit gedacht dat het mogelijk moet zijn om een volstrekt open en eerlijke relatie te hebben -een soort funktionerend gezin- waarnaast ook andersoortige verhoudingen kunnen bestaan. Dat blijkt theorie. Iedere keer vervallen ze weer in de oude fout, in de oude traditionele rolpatronen. Het kamerspel van de twee vrouwen is dan ook een metafoor; een beeld voor de verschillende relatievormen binnen onze masculine maatschappij."

Twee vriendinnen leven met elkaar, zoals generaties van huwelijken dat met elkaar hebben gedaan en ook nu nog doen: de een verdient het levensonderhoud en houdt de zaakjes in de gaten, de ander zoekt het meer in de richting van zaken die ze met veel plezier doet. Of het nu om politiek gaat, kunst of het (her)inrichten van de woning.

Waarom deze leefgemeenschap kapot gaat en hoe rolpatronen en omgeving daarin een rol spelen, laat de Westduitse Ula Stöckl in een flashback zien.

Na vier jaren ontmoeten beide vrouwen -Erika en Francesca- elkaar opnieuw en onderzoeken dan de oorzaak van hun mislukte relatie. Ze ontdekken een aantal bronnen, die mede oorzaak zijn van het stuklopen. Maar tegelijkertijd vallen ze steeds opnieuw terug in hun oude rollen. Ze kunnen zich net als in de traditionele man-vrouw-relaties niet losmaken van rolpatronen.

VOORAF:

comédie in six unnatural acts

USA

regie: Jan Oxenberg

duur: 24 minuten

Een film in zes korte sketches, die elk een voorbeeld geven hoe stereotiep de mensen over lesbische vrouwen denken en welke stereotiepe beelden ervan lesbische in omloop zijn.

Lesbies is lekker

coc zaanstreek-waterland

Bijna 10 jaar geleden startte het COC met zijn activiteiten in de Zaanstreek.

Aan het einde van de emancipatiegolf van de jaren zestig was ook hier de tijd er rijp voor. De al genoemde emancipatiegolf had ook het COC niet onberoerd gelaten, niet alleen de naam Nederlandse Vereniging van Homofielen werd gewijzigd in Nederlandse Vereniging tot integratie van Homoseksualiteit, ook het beleid werd grondig herzien. Van een belangenvereniging voor homoos, zou het worden tot een emancipatiebeweging. In het regio Noord-Holland bestond toen van het COC slechts een afdeling namelijk de afdeling Amsterdam. De activiteiten in de Zaanstreek werden gebundeld in een zogenaamde kerngroep een soort onderverdeling, tot dat na vijf jaar de afdeling Zaanstreek-Waterland werd opgericht. De activiteiten kunnen we splitsen in enerzijds activiteiten naar binnen, en anderzijds naar buiten toe. Naar buiten zijn die activiteiten, die een zodanige verandering van de maatschappij tot doel hebben dat een werkelijke integratie mogelijk wordt. Overigens staat binnen de flikkerbeweging de laatste jaren de integratiegedachte ter discussie. Deze activiteiten omvatten veel vormen van actie voeren, van het staan met een stand bij diverse activiteiten tot en met het meedoen aan demonstraties of het organiseren daarvan. Een belangrijke taak hier ligt bij de werkgroep voorlichting, die jaarlijks voorlichting geeft aan allerlei groepen maar ook projecten opzet met bijv. scholengemeenschappen. Voor bovengenoemde activiteiten is slechts een beperkt kader aanwezig, onze afdeling is maar klein, en het aantal mannen/vrouwen dat ook openlijk voor zijn/haar homoseksualiteit kunnen uitkomen is nog kleiner. Belangrijk is daarom het werk naar de leden toe, daarvoor wordt er gedaan aan konsult, programma-avonden, gespreksgroepen e.d., om flikkers en potten te helpen bij hun zelfaanvaarding en zich bewust te maken van hun "zo" zijn, hopende dat die bewustwording leidt tot een stuk bijdragen in de strijd tegen hetero-terreur en onderdrukking van homoos.

Het is al eerder gezegd, in de zaanstreek is maar een kleine groep mensen actief in deze strijd, het gaat op een wat informele manier. Maandlijks komen de vertegenwoordigers van de diverse werkgroepen bijeen in de werkgroepenraad, hier worden alle zaken doorgenomen en verdere beslissingen genomen. Veel zaken lopen ook door elkaar, de actieve kern blijkt veelal snel te kunnen reageren en op een erg fijne en enthousiaste wijze.

Een van de resultaten daarvan is deze filmmaand.

**HET COC VECHT INTUSSEN
GEWOON DOOR...**
tegen diskriminatie en schijntolerantie,
voor een samenleving
waarin een flikker een flikker kan zijn
en een pot een pot.

Afd. Zaanstreek-Waterland
secr. Dick Kok, Voorsterbeek 25
1509 HT Zaandam (075-352294)

**MEEVECHTEN
IS LID WORDEN.**

Frederiksplein 14 1017 XM Amsterdam 020-234596
of COC steunfonds: giro 2077864

bigger splash

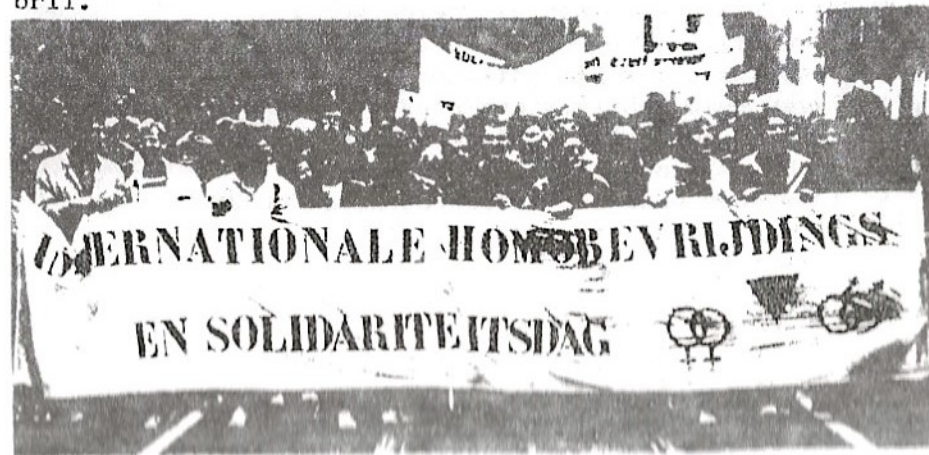
Engeland

Regie: Jack Hazan

met: David Hockney, Peter Schlesinger

duur: 105 minuten

Oorspronkelijk was de engelse cineast Jack Hazan van plan geweest een korte documentaire voor de BBC te maken over een van de succesrijkste en best-verkochte schilders van de laatste jaren, de Brit David Hockney. Maar bij een man als Hockney lukt zo iets niet: voortdurend mengt hij feiten en fantasiën door elkaar heen, je weet nooit of wat hij zegt en doet nu echt met zijn karakter en zijn gevoelens te maken heeft of niet, Hockney houdt ervan om een spelletje te spelen met de waarheid. Dat heeft Hazan goed begrepen, en zijn "A bigger splash" (een parafrase op Hockney's befaamde schilderij Big Splash) is dan ook op zichzelf al een mengeling van feiten en fantasiën geworden, onmogelijk om uit elkaar te houden want als er feiten in voorkomen, dan worden die zo zwaar benadrukt dat ze uit hun verband worden gerukt en met feiten niet veel meer te maken hebben. Centraal staat de verhouding van Hockney met zijn vriend Peter Schlesinger, een verhouding die uitraakt waarna Hockney over hem droomt, een nieuwe vriend krijgt en een schilderij met Peter vernietigt, dat hij later weer opnieuw schildert. Hij bezoekt mensen die op zijn schilderijen voorkomen en die mensen gaan ook in het museum naar die schilderijen kijken, dat alles begeleidt door de ondoorgroondelijke, mysterieuze glimlach van David Hockney met zijn geblondeerde haren en zijn grote zwarte ronde bril.

rondom ons leeft de hetero

Ze voeden ons op
Ze geven ons onderwijs
We werken voor en met ze
We kijken naar hun televisieprogramma's
We luisteren naar hun radioprogramma's
We zien hun films
We lezen hun boeken
We vermaken ons met hun amusement
enz. enz.

Zonder veel verbeeldingskracht kun je je voorstellen
dat wij potten en poten lijden aan een ziekte:
the hetero-brain-damage/de hetero-hersensbeschadiging
Hoe kunnen we daar vanaf komen

Het antwoord is simpel:

met alle man- en vrouwkracht die we hebben moeten
we onze flikker- en pottenkultuur creëren

Wat is flikker- en pottenkultuur?

Ik vond een prima definitie in sek, het lesbies/
homoblad van het COC van Wil van Berge Henegouwen.
Flikker- en pottenkultuur; dat zijn die opvattingen
die ervan uitgaan dat de homoseksuele vrouw en man
onderdrukt wordt, dat het dus om bevrijding gaat,
en dat aan de kaak stellen, uiten, relativiseren,
zich er vrolijk of kwaad over maken, ermee afre-
kenen, ja zelfs veranderen willen.

In dit opzicht is er sprake van een nieuwe of zich
vernieuwende cultuur.

We zijn hiermee al een eindje op weg
We maken onze eigen taal=woorden pot/poot
We leren onze geschiedenis=zwarte schapen
We lezen onze schrijfsters/schrijvers=Andreas
Burnier, Christopher Isherwood en (godzij-
dank) vele anderen

We luisteren naar ons radioprogramma=OOK ZO
We vermaken ons met ons amusement=flikker en
pottenfestivals

enz. enz.

En kijken naar onze films

Want gelukkig komen er steeds meer lesbiese en
flickercineasten

Enkele daarvan leren we in deze Zaanse homo-
filmmaand kennen

Tenslotte 1. De flikkerij en pottenrij heeft het
in zich, zich te manifesteren in een groot scala
van vormen en uitingen. Daar horen ook de potten-
en flikkerfilms bij, waarin gevoelens, lusten en
fantasiën in een eigen filmtaal worden uitgebeeld
Tenslotte 2. Voor de Zaanse hetero kan het natuur-
lijk nooit kwaad om ook eens films te zien van ons
soort mensen. Misschien roept het bij u wel wat
meer begrip op voor de positie van uw homoseksue-
le medemens.

En denkt u eens in hoe stomvervelend het zou zijn
om voortdurend als normaal mens zijnde naar homo-
films te moeten kijken.

Waarom wil een pot nooit onder een tafel zitten?
Omdat er al 4 poten onder zitten!

in einem jahr mit 13 monden

Duitsland 1978

scenario, camera, montage en regie: Rainer Werner Fassbinder
met: Volker Spengler, Ingrid Caven, Gottfried John, Elisabeth
Trissenaar, Eva Mattes e.v.a.
duur: 129 minuten (kleur)

Inhoud:

In deze film wordt verteld over de laatste vijf dagen in het leven van de transsexueel Elvira/Erwin Weishaupt. Aan de oever van de Main in Frankfurt spreekt op een morgen een man in een uniformjasje en laarzen een andere man aan. Heel duidelijk blijkt het hier om een homoseksuele ontmoeting te gaan. Bij de eerste toenaderingspogingen merkt de andere man dat de persoon in het uniformjasje een vrouw is. Het gevolg is dat hij haar samen met een paar anderen in elkaar slaat. Als de vrouw thuiskomt, krijgt ze ruzie met haar vriend die langskwam en haar vertelt voorgoed weg te gaan. Na een wanhopige poging hem tegen te houden, laat hij haar op straat achter. Dan wordt ze aangesproken door de prostitué Rote Zora, die haar meeneemt naar een hotel. Aan Rote Zora vertelt ze haar levensverhaal, waarbij ze allerlei plekken bezoeken die een belangrijke rol hebben gespeeld in het leven van de vrouw. Ze vertelt over haar jeugd in een weeshuis, over haar huwelijk en over haar ontmoeting met Anton Saitz, nu één van de grootste grond- en bouwspekulanten in Frankfurt. Hij is de man waarvoor de vrouw, die eens een man was, ooit naar Cassablanca is gegaan om zich tot vrouw te laten "ombouwen". Uit de reeks schokkende gebeurtenissen die gepaard gaan met bezoeken aan het weeshuis, Anton, en Erwins vrouw en kinderen, blijkt dat een terugkeer naar man-zijn voor haar niet meer mogelijk is en dat niemand haar echt kan helpen, waarna ze zelfmoord pleegt.

Een flikker komt bij de slager en vraagt een pond leverworst, zegt de slager wilt u hem aan één stuk of in plakken? Antwoord de flikker, zeg m'n reet is geen sjoelbak.

Achtergrond:

Wanneer een maanjaar (elk zevende jaar) samenvalt met een jaar met 13 nieuwe manen leidt dat vaak tot persoonlijke catastrophes bij mensen wier bestaan vooral door gevoelens bepaald wordt.

1978 was zo'n jaar en ook 1992, welke de laatste is van de 20e eeuw.

De film probeert met de ontmoetingen in die vijf dagen na te gaan of de beslissing tot zelfmoord van Elvira de enige mogelijke was, verwerpelijk, minstens te begrijpen of misschien wel acceptabel was.

Aanleiding voor het maken van deze film was Fassbinders kennismaking met Frankfurt. Grondgedachten in "In einem Jahr mit 13 Monden" is: "Wat gebeurt er met mensen in een stad die buitengewoon vijandig tegenover het leven en vriendelijk tegenover de winst staat".

Frankfurt is een centrum van enorme bouw- en grondspeculaties en dit gaat ten koste van allen die in de stad wonen. Alles draait om de groei. De stad in de film heeft in ieder geval niet gekozen voor het stedelijke als een concentratie van levensmogelijkheden.

aktiviteiten in het zaans filmhuis

8mm-filmkursus:

De 8mm-filmkursus, die 15 september gestart is, zit helemaal vol. Het ligt in de bedoeling in januari weer een cursus te starten gezien de grote belangstelling nu. Dat zal dan niet op maandag zijn, gezien het aantal mensen dat nu al mee wilde doen maar niet op maandag kon.

vrouwenfilmwerkgroep

Op de oproep in een vorig filmschrift om mee te werken aan de oprichting van een vrouwenfilmwerkgroep hebben enkele vrouwen positief gereageerd. Helaas is de initiatiefneemster nu ziek en kwam de groep nog niet bijeen. Hopelijk zal dat binnenkort wel gebeuren zodat we de plannen hier kunnen vermelden. Mochten er nog meer vrouwen zijn die mee willen doen dan kunnen zij zich alsnog opgeven. Overigens is er in de wijk Kogerveld ook een vrouwenfilmwerkgroep die 1x per maand een bijeenkomst heeft. Het ligt in de bedoeling hiermee samen te werken.

Zaans kinderfilmhuis:

Op zaterdag 18 oktober start het Zaans Kinderfilmhuis zijn tweede seizoen in Assendelft, Wormer en Zaandam. Dit nog wel zonder subsidie, die wel is aangevraagd. Is de subsidie in december nog niet rond dan zal dat het einde betekenen van dit waardevolle initiatief.

naar een audio-visueel centrum

Het Zaans Filmhuis is druk doende een nota te schrijven die een aanzet tot een AV-beleid in de Zaanstreek moet geven. Het lag in de bedoeling deze nota op 21 september openbaar te maken maar het concept van de nota was nog niet besproken door het Zaans Audio-Visueel Overleg. Daarom zal de nota in de loop van oktober officieel gepresenteerd worden. (AV=audio-visueel=video, film e.d.)

verwacht in het filmhuis

23 t/m 29 okt.	Stalker -Andrej Tarkowski
30 okt. t/m 5 nov.	Eboli -Francesco Rosi
6,7 en 12 nov.	onbekend
7 en 8 nov.	4e Noord-Hollands Filmfestival in Zaandam
13 t/m 19 nov.	Aria voor een atleet -Filip Bajon
20 t/m 26 nov.	1+1=3 -Heidi Genee (vrouwenfilm)
27 nov. t/m 3 dec.	The mafu cage -Karen Arthur
4 t/m 10 dec.	de meisjes van Wilko -Andrezj Wajda
11 t/m 17 dec.	Neerlands Hoop Code -lange filmversie

Tentoonstelling 5-jaar filmhuis:

In Zaandam bestaat het filmhuis 5 jaar en daarom heeft het filmhuis een expositie samengesteld over 5 jaar filmhuis en haar toekomst. Behalve als de tentoonstelling "Homo-positief" opgesteld is, zal de filmhuistentoonstelling tot eind november te bezichtigen zijn op donderdag en zondagavond in Zaandam (Botenmakersstraat 6).

OORLOG EN VREDE

Binnen de korste keren was de jubileumvoorstelling van het Zaans Filmhuis uitverkocht. Een goed teken. Gezien de grote belangstelling hebben we besloten een extra voorstelling te organiseren van de film "Oorlog en Vrede". Deze extra voorstelling zal plaatsvinden op vrijdagavond 21 november. Helaas kan dit niet meer gratis en zullen de entreegelden de kosten moeten dekken. Daarom zal de toegangsprijs f.10,--, met CJP of Pas 65 f.9,-- bedragen. De voorstelling zal inclusief pauzes tussen zeven en twee uur plaatsvinden.

Wie deze tweede mogelijkheid om "Oorlog en Vrede" te zien niet wil missen wordt aanbevolen snel te reserveren door de toegangsprijs meteen over te maken op giro 3688671 t.n.v. Filmhuis Zaandam, Postbus 418, Zaandam. Het toegangsbewijs wordt dan meteen opgestuurd.

vierde noord-hollands filmfestival

Bijna is het alweer zover, het grote jaarlijkse gebeuren. Het "Vierde Noord-Hollands Filmfestival" op 7 en 8 november in Zaandam en twee zogenaamde naves-tivalletjes op 9 november in Assendelft en Wormer. Over het programma hetvolgende: de kwaliteit overtreft dat van vorig jaar, maar het programma is wat minder populair. Er is meer op kwaliteit dan bekendheid gelet. Vertoond worden o.a.: vier Japanse films:

Wraak is mijn -Imamura

Tokyo Story -Ozu

Dersoe Oezala -Kurosawa

Ugetsu Monogatari -Mizoguchi

Albert Warum -Joseph Rödl

La Strada -Frederico Fellini

The whole Shooting Match -Eagle Pennel

Der junge Torless -Volker Schlöndorff

L'Imprecateur -Bertuccelli

The Front -Martin Ritt met Woody Allan

Il Grido -Antonioni

Simone Barbez ou la vertu -Marie Claude Treilhou

Het vertrouwen -Istvan Szabo

Les Indiens sont encore loin -Patricia Moraz

Drie films worden hier nog aan toegevoegd. Vooraf aan enkele kortere speelfilms zullen worden vertoond animatiefilms van Raoul Servais.

Vrijdags wordt begonnen om half zeven 's-avonds en zaterdag om half twee 's-middags.

Naast deze reeks speelfilms zullen nog meer activiteiten zijn zoals eten, video, amateurfilms, dia-klankbeelden, muziek, tentoonstelling enz.

Al met al weer heel veel. En over publieke belangstelling maken wij ons geen zorgen, het zal zeker zo druk zijn als vorig jaar toen 1030 kaarten verkocht werden.

Maar dit betekent ook weer veel werk, zowel aan voorbereiding als tijdens het festival. En daarvoor zijn mensen nodig. En om te kunnen helpen hoef je echt geen cinefiel ofzo te zijn. Wie belt 176972? (vragen naar Jennie of Harmen).

korte filmprogramma

kom er voor uit

duur: 27 minuten

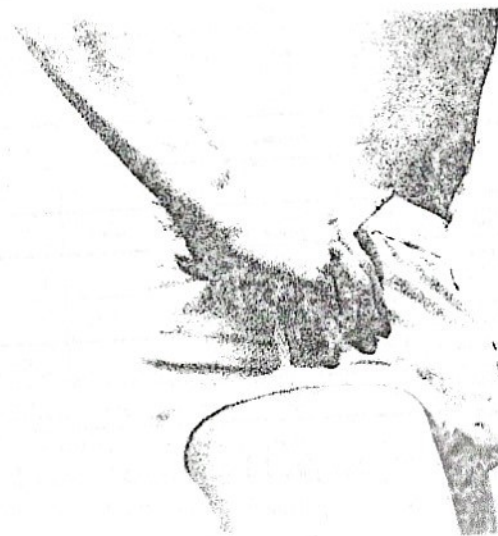
Twee lesbische vrouwen vertikken het langer om een dubbel leven te leiden en zoeken openlijk erkenning voor hun leefwijze.

verdomde flikkers

duur: 21 minuten

"Verdomde flikkers" is een documentaire over twee homo-sexuele mannen, Hakan en Pelle, die in een woongemeenschap van homofielen in Stockholm wonen. Ze gaan samen in bad, ze vrijen en praten vrijelijk over hun werk binnen een discussiegroep. De discussies in de groep zijn ook in de film te zien. Ze vertellen over de onderdrukking van homofielen, over het seksuele rollenpatroon van mannen en vrouwen. Een stukje tekenfilm maakt dit duidelijk. De film probeert de vooroordelen jegens homoseksuelen te doorbreken en te laten zien dat zij het recht hebben zich vrij te bewegen en uit te drukken.

"Verdomde flikkers" is een van de prijswinnaars van het in 1978 gehouden filmfestival van Oberhausen.

home movie

duur: 12 minuten

Een humoristische terugblik van Jan Oxenberg op haar eigen jeugd en wat het voor haar betekende om op te groeien als lesbiene in een heterowereld.

maidens

Australië 1978

regie: Jeni Thornley
duur: 38 minuten

Een autobiografische verfilming van vier generaties vrouwen van één familie, eindigend in het verleden, waar we Jeni zien. Zij probeert zich als lesbiene los te maken van de traditionele relatie-patronen. Een heel poëtische documentaire.

	A	B	C	D	E	F	G	H	J	
22	alcoholist	drugs gebruiker	psychopaat	geestelijk onwettig	zequwvstraken	wagelijzer	invalide	doofstem	rekinde deijg	
23	gevaarlijk voor meisjes	gevaarlijk voor jongens	homo lesbisch	schandknaap	bi sex	letrichsi	travestiet	prostitutie	dominee	
24	glouder:	tender-vouw gevoel	extremist terrorist	gevoel (vuur)wapen	vechtsterbas	vechtspol boefenaar	vertelpleger	vlucht- gevaarlijk	indisch	
25	kokker	sofhuis- houder	leuder	zwendelaar oplichter	ongewenste vreemdeling	gasterbeider	woonwagen bewoner	doosier z.z.c	doos over	
26	hippe kas	wegloper van huis	bedelaar zwerver	„morder”	stropet	imposelaar	international misdadiger	operazie landelijk	liakke	
27	blaak	mid afrikaan arabier	id amerikaan id europeaan	jood	neger	chines	overige mongolen	indoesier	moluk	
28	overige niet-bianken	indier	afgeener						uitlikt warsak	
29	breed krachtig	corpulent vadig	mager tenger	slungelachtig	gebouwd	gebogen	schaaf			
32	gebrekig moedus									
31	vorm	bol rond breed	ingevallen mager	lang smal	hoog voorhoofd	laag voorhoofd	schaef			
34	gelaat	bleek bebt	rood geaderd	bruin	zwan					
35	bijz.beden	gerimpeld geplooid	verveerd	puistig pokdalig	sproeten	uitstekende jubbeenderen			uitstekende adamsap	
36	haar	kleur	wk	lichtblond	blond donkerblond	bruis	rood roosig	zwart	grijs peperzout	gevaar
37	bijz.beden	glad	ergold krullen	krout	borst bos	lang	kon	kaal z.z. krant	inhammen	loopen pruis

naked civil servant

Engeland 1975

regie: Jack Gold
scenario: Naar de gelijknamige autobiografie van Quentin Crisp

met: Jon Hurt, Liz Gebhart, Stanley Lebor, Katarine Schofield, Patricia Hodge, Colin Higgings e.v.a.
duur: 80 minuten (kleur)

Inhoud:

"The naked civil servant" is een film over het leven van Quentin Crisp, een engelse homo die reeds in de twintiger jaren zijn gaardheid niet verbergt voor het dan nog preutse Engeland. Crisp is zich zeer bewust van zijn gaardheid en eist voor zichzelf het recht op om te leven zoals hij zelf dat wenst. Dat hij hierdoor in een conflict komt met zijn omgeving en de autoriteiten schijnt hem niet te storen. Met veel humor en een groot zelfbewustzijn verdedigt hij zich wanneer dat noodzakelijk is. Crisp, nu rond de 70 jaar oud en nog steeds een extravagante man, leidt de film persoonlijk in. Hij was een van de eerste homo's die er openlijk voor uit kwam, dat hij gaarne in vrouwenkleden wilde lopen en dit ook deed.

De film geeft een stuk moderne geschiedenis weer, waar de meeste mensen geen weet van hebben. Hij toont de traditionele en paranoïde angst van de burgerlijke maatschappij voor homo's. Crisp, opgroeiend in een burgerlijk en autoritair gezin, kreeg iedere ochtend van zijn vader de vraag te horen of hij die dag een baan ging zoeken. Als Crisp tegen de 20 jaar oud het gezin verlaat komt hij op vele plaatsen terecht. Hij vindt baantjes waarin in die tijd ook vele homo's werkten. Hij is korte tijd tekenaar voor advertenties en tap-dans leraar. Hoewel Crisp's avonturen hem door vrijwel alle lagen van de maatschappij leiden komt hij uiteindelijk steeds weer terug in de twee ghetto's die de maatschappij voor homo's en travestieten ingeruimd heeft: de goot en de upperclass salons van rijke bohemiens. Overal waar Crisp komt is hij het slachtoffer van de vervolging die ook nu nog aanwezig is. Er zijn confrontaties met straatschooiers, die hem in elkaar slaan, dronken arbeiders, de politie, de rechters, psychiaters, dominees, huiseigenaren, burens, soldaten, psychopaten, liberalen en

ook de upperclass homo, die Quentin uitsluit van zijn exclusieve club omdat hij wat te opzichtig bezig is. Met veel humor tart Crisp hen allemaal tot het einde en weigert pertinent zijn indentiteit en levensstijl op te geven. Hij overleeft en de film heeft zelfs een "happy end" als we de zeventigjarige Crisp over straat zien lopen. De verdienste van Crisp, een uitzondering in zijn tijd, is dat zijn tijdgenoten niet de moed gehad zullen hebben, evenals de taaiheid, sociale kontakten, gevoel voor humor en puur geluk om te willen overleven. Velen zijn bezweken in gevangnissen, inrichtingen en ghetto's als gevolg van zware onderdrukking. Homofobie (angst voor homosexualiteit) is niet zomaar een willekeurige oprisping van de burgerlijke maatschappij, maar verbonden met sexisme en economische uitsluiting en onderdrukking.

De uiteindelijke overwinning kan niet buiten de maatschappij behaald worden of, zoals in het geval van Crisp, ondanks de maatschappij, maar in de maatschappij, die zelf moet veranderen.

aan een onbekende god

(un dios desconocido)

regie: Jaime Chavarri

met: o.a. Hector Alterio en Javier Elloriaga

1936: op het landgoed van de familie Lorca in Granada.

Inhoud:

Er is sprake van solidariteit tussen de verschillend geaarde kinderen, afkomstig uit verschillende klassen. Ze zijn op de hoogte van de verschillende vormen van liefde.

José is met zijn dertien jaar iets jonger als de jongere broer van Lorca en Mercedes is de vriendin van beiden.

Frederico Gracia Lorca is volwassen en wordt van eerbiedige afstand bekeken -en op een mooie avond, terwijl de jongens zich sexueel tot elkaar aangetrokken voelen, door de burgerlijke bewakers van de fascistiese orde in dezelfde tuin omgebracht.

Veertig jaar later zien we een man die naar Granada terugkomt en aarzelend de draad van de verloren jeugd weer probeert op te nemen. Hij is geslaagd in het leven, maar is zich bewust van zijn anderszijn. Hij is onafhankelijk en zelfs volwassen geworden. Als beroemde goochelaar en waarzegger verdient hij veel geld in casino's.

José leert Mignel kennen, een op het te gezicht stabiele man die communist is en zelfs deel uitmaakt van de partijtop. Hij staat zichzelf en een man als José toe, dat hij ook homosexueel is. Ze ontmoeten elkaar vaker en slapen samen. Voor José is dit een liefdesaffaire, maar Mignel probeert steeds weer voor zichzelf te bewijzen dat dit maar een deel van zijn liefdeleven is. Hij wil graag nog een keer proberen zijn net aan de andere kant van de boot uit te gooien. Hij wil weer een verhouding met een vrouw proberen. José blijft ook in deze situatie, zoals bijna tegenover alle vrouwen, vriendelijk en begripvol. Maar het betekent voor hem een eenzaamheid die hij, op zijn leeftijd, niet meer te boven zal komen.

Mignel kiest echter voor zijn homosexuele kant en dus voor José. Maar die is niet meer uit zijn isolatie te halen.

Hij heeft alleen nog behoefte aan duisternis, de herinnering.

Misschien de tuin in Granada.

Achtergrond:

Regisseur Jaime Chavarri (geboren 1943) sluit zich aan bij de vernieuwing van de Spaanse cinema sinds Saura.

Door de meest uitlopende kranten -van de communistiese tot de katholieke- werd de film de hemel in geprezen.

Alhoewel de situatie van de homoseksuelen van 1936-'77

aan het verhaal en zijn schoonheid ondergeschikt gemaakt

wordt. Een film van een kunstenaar uit de zwiiggende meerderheid van een minderheid, die zich echter steeds op het persoonlijke vlak blijft bewegen. Hij wil alleen begrip en dat voornamelijk van de intellectuele minderheid van de zwiiggende meerderheid.

de interabnormale

Op de wijs van Internationale.

Ontwaakt, verworpen door waarden
ontwaakt, verdoemd'in duister sfeer
homolusten stromen over d'aarde
en die stroom rijst al meer en meer
Sterf, gij oude normen en gedachten
zoo, geboornen ontwaakt, ontwaakt
de wereld kreunt op volle krachten
begeerte heeft ons aangeraakt.

Schatjes, ten laatste male
nu geen zaad meer gespaard
want de interabnormale
zal morgen heersen op aard'

2x

Heteroos vol duivelse listen
bedwelmen ons met bloedige damp
flikkers, strijd niet meer voor andere twisten
breek eruit, hier is je kans
en gij die ons aangepast wil maken
CDA'ers, weet wat gij doet
Wij hebben wapenen u te raken
wapenen van vlees en bloed

die bittere träne der petra von kant

Duitsland 1972

regie en scenario: Rainer Werner Fassbinder,
naar zijn eigen gelijknamige toneelstuk
camera: Michael Ballhaus
met: Margit Carstenen (Petra von Kant), Hanna Schygulla
(Karin Thimm), Irm Hermann (Marlene), Eva Mattes
(Babrielle von Kant)
duur: 114 minuten

Filmografie:

Rainer Werner Fassbinder, geboren 31 mei 1945 in Bad Wörrishofen, kan alleen al op grond van zijn activiteiten tot wonder theatermaker worden bestempeld: hij schreef toneelstukken, films, hoorspelen en een t.v.-serie, regisseerde ze en speelde af en toe zelf mee, regisseerde bovendien anderen stukken, maakte bewerkingen etc.

Fassbinder was de eerste van de nieuwe duitse filmers die internationaal doorbrak, met films als Die bittere tränen der Petra von Kant en Angst essen Seele auf (Alle turken heten Alie, 1974).

Hij introduceerde ook een destijds ongebruikelijke filmstijl: traag van tempo, melodramaties van verhaal en akteren, vaak toneelmatig gefilmd in langaangehouden totalen.

Sindsdien heeft Fassbinder doorgefilmd in een tempo dat de jalouzie van elk andere levende filmer moet opwekken.

Er was de laatste jaren geen filmfestival zonder nieuwe Fassbinder.

Hij heeft er zo'n 28 lange speelfilms opzitten plus een 5-delig t.v.-feuilleton en een 13-delige t.v.-serie naar het boek Berlin Alexanderplatz is in produktie.

Inhoud:

De inhoud weergegeven bleek voor ons onmogelijk. We zagen de film zo'n 4 jaar geleden en wat er aan herinnering is gebleven bestaat grotendeels uit gevoelens.

Kritieken:

-Zoals gebruikelijk heeft Petra von Kant de gelederen van de duitse kritiek over de gehele lengte verdeeld. Maar Petra is zeer menselijk en, afhankelijk van de categorie, zeer modern en nooit smakeloos.

Misschien is dit wel een van de beste, zo niet de allerbeste speelfilm van Fassbinder tot nu toe. Het gaat over vrouwen-er is geen man te bespeuren. Zijn film draait rond de liefde, haat, jalouzie, intriges, een flinke dosis lesbische liefde. Mevrouw Carstensen en Hanna Schygulla trekken de aandacht. Het camerawerk van Michael is zeer goed en alle andere bijdragen zijn van nivo. Zelfs de geluidsband trekt de aandacht. (Variety 1972)

-Ze spreken vaak, zo leek me, in verzen, in ritmen. Frapperend. Desondanks klopt het, wat ze zeggen. Fin-de-siècle en twintigerjaren parfum; luxe, giftig en zeer exact gedoseerd. Maar elke keer, als men denkt in deze hermetiese, door symboliese poëzie overmatig bezwangerde wereld te zullen

Twee nichten liggen te zonnen op het naaktstrand, zegt de ene nicht tegen de ander, ga je mee naar huis, antwoordt de ander, nee ik wacht even op een goeie rukwind.

stikken, dan is daar weer deze hartstocht, deze waarheid die de salonelegie doet springen: Fassbinder neemt de liefde, de vertwijfeling volkomen ernstig. (Süddeutsche Ztg. 1972)

-Ze trippelen rond de halsbrekende gewaden. De film kantelt bijna konstant door oververfijning. Maar het grote wonder is dat hij niet valt. Het experiment van de uiterste onnatuurlijkheid met de bedoeling het direkte gevoel en de natuur tastbaar te maken, is voor mij op een adembenemende wijze gelukt. (Die Welt 1972)

Hoe noem je een gepensioneerd homofiele kok?
Een uitgekookte flikker!

army of lovers OR THE REVOLUTION OF THE PERVERTS

Regie: Rosa von Praunheim
duur: 120 minuten (kleur)

Inhoud:

Zeven jaar lang maakte Rosa von Praunheim in de Ver. Staten opnamen voor zijn film over de Amerikaanse homobeweging, The army of lovers.

Het is een stuk direkt gefilmde geschiedenis van de strijd die sinds de jaren veertig gevoerd wordt voor gelijke rechten voor homoseksuelen, eerst ondergronds maar sinds de jaren zestig vooral openlijk, waarbij zich tevens een hele nieuwe tegencultuur ontwikkelde.

We zien beelden van een mars op Washington, en de demonstraties van tienduizenden in New York en San Francisco.

Hij gaat ook in op vrouwen die zich van het sexismen in de flikkerbeweging distancieren en op mannen die ervoor vechten in het leger als flikker erkend te worden.

Woordvoerders van verschillende groepen worden niet alleen geïnterviewd maar zijn ook te zien tijdens acties.

Oude mensen komen op voor de rechten van hun kinderen. Kleurlingen voelen zich dubbel of als vrouw driedubbel onderdrukt.

Indianen vertellen over het respekt van het ongewone en dus ook voor homosexualiteit.

Derde wereld flikkers hebben bijzondere problemen met hun nauwe familiebanden.

Door de flikkerorganisaties hebben ook blinden, doofstommen en andere gehandicapten de mogelijkheid elkaar te ontmoeten.

Er zijn opnamen gemaakt van het carnaval van New Orleans, en een interview met Tom Reeves, die zich inzet voor de rechten van jongeren en kinderen.

Het treurigste optreden in de film is dat van Anita Bryant. We kunnen haar bekijken bij een optreden waarin ze een moeizaam gedinst en gezongen "Singing on the rain" laat zien, waarbij ze de lekt omgewerkt heeft tot reclame voor vruchtensappen.

Met de Bijbel in de hand vertelt mevrouw Bryant over haar strijd tegen de perversie. Doordat Rosa's leven zo nauw ver-

Filmografie Rosa von Praumheim:

Rosa von Praumheim (Holger Mischwitzky) werd in 1942 in Riga geboren. Hij studeerde onder andere aan de Werkkunstschule Offenbach. In 1967 schreef hij zijn eerste manuscript "Männer, Rauschgift Tod-Die Leidenschaften der Rosa von Praumheim" en maakte hij zijn eerste film.

Hij werkte samen met Werner Schroefler en was regie-assistent bij Gregory Markopoulos.

Films:

- 1967 - Von Rosa von Praumheim
- 1968 - Grotesk-Burlesk-Pittoresk, Rosa Arbeiter auf goldener Strasse I, Rosa Arbeiter auf goldener Strasse II
- 1969 - Schwestern der Revolution, Samuel Becket
- 1970 - MacBeth, Die Bettwurst, Was de Rechte nicht sieht, kommt erst recht aus dem Ohr hinaus, Nicht der Homosexuelle ist pervers, sondern die Situation in der er lebt
- 1970/71 - Sylvester (niet voltooid)
- 1971 - Homosexuelle in New York. Leidenschaften
- 1973 - Berliner Bettwurst
- 1974 - Axel von Anersperg, Rosa von Praumheim, Monoloog eines Stars
- 1976 - Portrait Marianne Rosenberg, Underground and Emigrants. Ich bin ein Antistar
- 1977 - Der zy Stock
- 1978 - Tally Brown

homo aspecten

EN ACTEURS(TRICES)

in de commerciële films

gedeelte uit SKOOP nr. 3 1980 door Harry Hosman.

IN *REBEL WITHOUT A cause* van Nicholas Ray ontmoet Jim (James Dean) op school Plato (Sal Mineo) als deze per ongeluk op de eerste schooldag de damestoiletten binnenloopt. Kort daarna ziet Jim hoe Plato zijn haar staat te kammen voor zijn kast, waaraan hij een foto van filmster Alan Ladd heeft opgehanden. Vanaf dat ogenblik zijn Jim en Plato dik bevriend met elkaar.

Hoewel er met geen woord over wordt gerept en er geen enkele scène is waarin het expliciet aan de orde wordt gesteld, zou het voor de goede verstaander duidelijk kunnen zijn dat er meer is dan een gewone vriendschap tussen Jim en Plato. De manier waarop Plato Jim aanbidt, duidt er op dat hij min of meer verliefd is op Jim en het is dus geenszins vreemd dat Plato in de laatste scène van *Rebel without a cause* door een wat al te nerveuse politieagent wordt doodgeschoten, want in een film die over volwassenen wordt handelt kan in een Hollywood-productie anno der jaren vijftig een homoseksueel nu eenmaal niet overleven.

In de geschiedenis kan men talrijke voorbeelden vinden van films naar toneelstukken en romans waarin het

Waarin worden homo's en lesbiënes begraven? In posttaarde en potgrondi!

Het is lesbies en het zweet! Een potvisi!

homoseksuele aspect tot minime kleine proporties is teruggebracht. In de roman *The lost week-end* was de man die niet van de fles kon afblijven homoseksueel en dat was de oorzaak van zijn drankzucht. In de gelijknamige film van Billy Wilder met Ray Milland heette het dat de *carrière* van de man was mislukt en dat hij dáárom zo'n fikse rekening bij de slijter had. In de roman van Richard Brooks die als basis diende voor de film *Crossfire* (1947) is het slachtoffer van de moordenaar een homo: in de film is het een jood en het motief rassenhaat.

IN 1924 PLEEGDEN TWEE homoseksuelen in Chicago, Leopold en Loeb, een zogenoemde 'perfekte moord'. Zowel in *The Rope* (1948) van Hitchcock als in *Compulsion* (1959), beide gebaseerd op de zaak, roerden scenarioschrijvers en regisseurs de homofilie van beide daders slechts heel even aan. Toen Robert Benton en David Newman het scenario schreven van *Bonnie and Clyde* elimineerden ze tenslotte toch de homofilie van Clyde uit het script.

En wie weet dat de homoseksuele nevenfiguren en handelingen uit *The big sleep* (1946) *Lawrence of Arabia* (1962) en *In cold blood* (1967) zijn weggesneden?

En wie zal vermoeden dat er op de scène in *Spartacus* (Kubrick, 1960), waarin Laurence Olivier de prachtige donkerharige slaaf Tony Curtis uit vele anderen kiest, enige intiemere scènes volgden? Van die shots is de bioscoopbezoeker verstoken gebleven. Hoogstens suggereert Kubrick iets.

In de films waarin homosexualiteit wél expliciet aan de orde kwam, bekeerde de homo zich vaak tot een hetero-leven (*Tea and sympathy*, 1957), of hij werd verslonden (*Suddenly last summer*) of pleegde zelfmoord (*Advise and consent* uit 1962, *The children's hour*, 1962 en *The Sergeant*, 1968). Bestaan er gelukkige homo's in de cinema? Of is het een enal treurnis, zoals in *Victim* (1961, met Dirk Bogarde), *A taste of 'honey* (1961) en *The leather boy* (1963).

Het was logisch (en eigenlijk geldt dat nog) dat acteurs hun homosexualiteit niet bekend maakten, uit angst in ongenade van het grote publiek te zullen vallen. De homosexualiteit van Charles Laughton en Laurence Harvey werd pas openbaar ná hun dood en de massa weet pas uit recente biografieën dat Tyrone Power, Montgomery Clift bi- dan wel homo-sexueel waren.

De fans bleken echter van vrouwelijke sterren best iets door de vingers te willen zien: de affaires van Marlène Dietrich en Claudette Colbert konden hun carrières niet breken, terwijl in de gossipbladen de mannen juist vanwege hun

Waarom wil een lesbiene graag bij een apotheek werken?

Omdat ze graag met potjes speelt!

Hoe noem je een nicht op de divan?

Flikkerlicht!

'anders zijn' werden aangevalen. Zo heette Gary Grant op zeker moment *The queen of the fairies*, en wie zich op Sunset Boulevard een paar obscure blaadjes aanschafte kon lezen met wie Van Johnson, Danny Kaye, Tony Curtis en Burt Lancaster in een bed waren aangetroffen.

Rock Hudson was een geval apart. Hoewel homo figureerde hij in zijn films als *Mr. Normal*. Wel maakt hij in *Pillow talk* voortdurend grapjes over zijn sexuele dubbelgerichtheid, hij drinkt bijvoorbeeld thee met opgeheven pink, indertijd typisch een gebaar om een homo neer te zetten

MAAR HET MEEST INTERESSANT blijven de bioscoopfilms, omdat die in veel gevallen de veranderingen in de maatschappij weerspiegelen. Voor het merendeel zitten de homo-sexuele verwijzingen steeds in oorlogsfilms (*The great escape* bijvoorbeeld), westerns, gangsterfilms en films die zich afspelen in gevangenissen, kortom situaties waarin veel mannen bijeen zijn.

De eerste suggesties in Hollywood films werden gedaan in produkties uit het begin van de jaren veertig. Higham en Greenberg noemen in *Hollywood in the forties* een scène uit *A woman's face* (1941) waarin Conrad Veidt twee dansende lesbiennes opvallend toejuicht. Die film speelde in Zweden. *Victory* (1941) was gesitueerd in de tropen en Cederic Hardwicke en Jerome Cown als Mr. Jones en zijn secretaris spreidden wel

een buitengewone liefde voor elkaar (en toen. In de horrorfilm *The seventh victim* (1943) is een van de duivelaanbidders, Mrs. Redi, lesbisch en ook de homotendensen in de rol van Gene Kelly in *Christmas Holiday* (1944) haalt men wel aan.

Een doorbraak volgde na de oorlog, en wel vooral in films die terugrepen op de Tweede wereldoorlog of handelden over de Koreaanse. In *Between heaven and hell* (1956) belandt lield Robert Wagner in een compagnie waarin de officier (Broderick Crawford) als een dictator te keer gaat tegen zijn manschappen; tussen hem en zijn beide lijfwachten wordt een homoseksuele relatie gesuggereerd. Een identieke situatie doet zich voor in *The strange case* (1957) waarin Ben Gazzara een luitenant is op een kadetten school. De muren van de zelleensuur leken definitief geslecht met Wyler's *The children's hour* (1961). Audrey Hepburn en Shirley MacLaine konden nu wel voor hun relatie uitkomen terwijl dat in de versie uit 1936, ook gebaseerd op het stuk van Tennessee Williams (en uitgebracht onder de titel *These three*), nog met veel bombarie moest worden afgedekt. MacLaine pleegt aan het slot evenwel zelfmoord omdat ze niet is opgewassen tegen de gevoelens voor haar partner: een daad van zelfveroordeling.

MAAR VOORAL ASSOCIERT men lesbiennes en homo's vaak met geweld, de onderwe-

Hoe noem je het hulpje in een nichtenkantoor? ISRAÏL VAN AFSMID

OEPS... WIE JE HIER ALLEMAAL NIET KUNT TEGENKOMEN... HEN VAN MEERD, WILHE DOBEL, HENK VAN DER MEYDEN, MEINDERT LEERLING, HESBETH LIST, HENK MEER MELENBERG, RITA CORITA, APPELMOEL... OOH, ER VOOR EIGENLUK EEN HELE STOOT NIETEN EN POTTEN OP DE BUI!

The Naked Civil Servant

Quentin Crisp

The unique autobiography
on which Thames TV based their
award-winning film

